

Teismo praktikos rinkinys

Byla T-309/21

TC
prieš
Europos Parlamentą

2023 m. birželio 7 d. Bendrojo Teismo (ketvirtoji išplėstinė kolegija) sprendimas

„Institucinė teisė – Parlamento narių išlaidų kompensavimo ir išmokų mokėjimo taisyklės – Išmokos, skirtos Parlamento narių padėjėjų išlaidoms padengti – Nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinimas – Protingas terminas – Įrodinėjimo pareiga – Teisė būti išklausytam – Asmens duomenų apsauga – Reglamento (ES) 2018/1725 9 straipsnis – Pareigūnų tarnybos nuostatų 26 straipsnis“

1. *Ieškinys dėl panaikinimo – Fiziniai ar juridiniai asmenys – Suinteresuotumas pareikšti ieškinį – Būtinybė turėti atsiradusį ir esamą suinteresuotumą – Sprendimas dėl ginčijamo akto panaikinimo iš dalies arba pakeitimo vykstant procesui – Pagrindo priimti sprendimą nebuvimas iš dalies (SESV 263 straipsnis)*

(žr. 38, 39 punktus)

2. *Europos Parlamentas – Nariai – Išlaidos ir išmokos – Išmokos, skirtos Parlamento narių padėjėjų išlaidoms padengti – Išmokų, skirtų Parlamento nario padėjėjų išlaidoms padengti, panaudojimo kontrolė – Įrodinėjimo pareiga (Europos Parlamento biuro sprendimo dėl Europos Parlamento narių statuto įgyvendinimo taisyklių 33 straipsnio 1 dalies antras sakinytis ir 68 straipsnis)*

(žr. 49–53, 89 punktus)

3. *Europos Sąjungos biudžetas – Finansinis reglamentas – Skolų pagal Sąjungos skolinius reikalavimus trečiosioms šalims susigrąžinimas – Debeto avizos pateikimo terminas – Teisės akto nuostata, numatanti debeto avizos išsiuntimo skolininkui terminą – Protingo termino principas – Taikymas – Nebuvimas (Europos Parlamento ir Tarybos reglamento 2018/1046 98 straipsnio 2 dalies antra pastraipa)*

(žr. 61, 62 punktus)

4. *Europos Parlamentas – Nariai – Išlaidos ir išmokos – Nepagrįstai sumokėtų sumų susigrąžinimas – Teisė būti išklausytam prieš priimant bet kokį Parlamento nariui galimai*

nepalankų sprendimą – Prašymas suteikti informaciją, reikalingą pastaboms pateikti – Įtraukimas
(Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalis)

(žr. 89, 90 punktus)

5. *Europos Parlamentas – Nariai – Išlaidos ir išmokos – Nepagrįstai sumokėtų sumų susigrąžinimas – Teisė būti išklausytam prieš priimant bet kokį Parlamento nariui galimai nepalankų sprendimą – Institucijos prašymas pateikti pastabas dėl informacijos, kurios Parlamento narys neturi – Veiksmingo ir naudingo teisės būti išklausytam poveikio užtikrinimas – Taikymo sritis – Teisė suteikti informaciją Parlamento nariui – Įtraukimas – Sąlyga – Teisės į asmens duomenų apsaugą ir teisės būti išklausytam pusiausvyrą*
(Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 2 dalis; Europos Parlamento ir Tarybos reglamento 2018/1725 9 straipsnis)

(žr. 112–117 punktus)

Santrauka

2019 m. kovo 7 d. Sprendimu *L / Parlamentas*¹ Bendrasis Teismas panaikino Europos Parlamento sprendimą nutraukti sutartį su L, akredituotu Parlamento nario padėjėju (toliau – APNP), kuriam buvo pavesta padėti ieškovui TC, Europos Parlamento nariui, dėl prarasto pasitikėjimo, nes jis nesilaikė taisyklių dėl leidimo užsiimti su darbu nesusijusia veikla. Jis konstatavo, kad iš bylos medžiagos matyti, jog ieškovas ne tik žinojo apie APNP vykdomą su darbu nesusijusią veiklą, bet ir ją tiesiogiai inicijavo.

Priėmus šį sprendimą, Parlamento generalinis sekretorius informavo ieškovą, kad pradėta nepagrįstai išmokėtų sumų², sumokėtų už APNP ieškovui suteiktas paslaugas, susigrąžinimo procedūra. Kartu ieškovui buvo pasiūlyta per du mėnesius pateikti pastabas ir įrodymus, kurie paneigtų preliminarias Parlamento išvadas dėl su darbu nesusijusios veiklos, kurią vykdė APNP, taip pat įrodyti, kad tuo pačiu laikotarpiu asmuo iš tikrųjų vykdė akredituoto Parlamento nario padėjėjo pareigas. Tuomet ieškovas pateikė Parlamentui papildomas pastabas ir įrodymus ir kartu paprašė tam tikrų dokumentų bei informacijos apie Parlamento sudarytą APNP asmens bylą, APNP korespondencijos su Parlamento atstovais dėl jo darbo kopijų, taip pat visos bylos, kurioje priimtas 2019 m. kovo 7 d. sprendimas, medžiagos. Parlamentas iš dalies ieškovo prašymą pateikti informaciją ir dokumentus.

2021 m. kovo 16 d. sprendimu (toliau – ginčijamas sprendimas) Parlamento generalinis sekretorius nusprendė, kad ši institucija nepagrįstai patyrė išlaidų dėl APNP įdarbinimo, todėl šią sumą reikėjo susigrąžinti iš ieškovo³. 2021 m. kovo 31 d. Parlamento finansų GD generalinis direktorius išrašė debeto avizą; joje nurodyta susigrąžinti šią sumą.

¹ 2019 m. kovo 7 d. Sprendimas *L / Parlamentas* (T-59/17, EU:T:2019:140).

² Pagal 2008 m. gegužės 19 d. ir liepos 9 d. Parlamento biuro sprendimo dėl Europos Parlamento narių statuto įgyvendinimo taisyklių (OL C 159, 2009, p. 1, toliau – SĮT) 68 straipsnį.

³ Pagal SĮT 68 straipsnio 1 dalį.

Bendrasis Teismas patenkino gautą ieškinį dėl ginčijamo sprendimo panaikinimo ir nusprendė dėl skolininko teisės remtis protingo termino principo pažeidimu, kai institucija debeto avizą jam išsiunčia per Finansiniame reglamente nustatytą penkerių metų terminą; taip pat dar kartą patvirtino, kad svarbu paisyti teisės būti išklaustyam per Parlamento narių padėjėjų išlaidų išieškojimo procedūras, kurias Parlamentas pradėjo savo narių atžvilgiu, ir galiausiai atsakė į anksčiau nenagrinėtą klausimą dėl teisės remtis viešojo intereso pagrindais, kad būtų perduoti asmens duomenys, naudojantis teisės būti išklaustyam garantija.

Bendrojo Teismo vertinimas

Visų pirma Bendrasis Teismas atmetė pagrindą, grindžiamą protingo termino laikymosi principo pažeidimu, motyvuodamas tuo, kad Parlamentas ginčijamą sprendimą grindė bylos *L / Parlamentas*, kurioje ieškinys buvo pareikštas 2017 m. balandžio mėn., duomenimis.

Šiuo klausimu jis priminė, kad Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas protingo termino laikymosi principas yra teisės į gerą administravimą sudedamoji dalis ir kad laikytis protingo termino reikalaujama visais atvejais, kai, nesant teisės aktų nuostatų, teisinio saugumo ar teisėtų lūkesčių apsaugos principai neleidžia, kad Sąjungos institucijos ir fiziniai bei juridiniai asmenys imtųsi veiksmų, nesilaikydami jokių laiko apribojimų. Kai administracija veikia per teisės akte konkrečiai nustatytą terminą, nėra pagrindo teigti, kad nepaisoma teise, kad reikalai būtų tvarkomi per kuo trumpesnę laiką, grindžiamų reikalavimų.

Priešingai nei ankstesniuose teisės aktuose⁴, šioje byloje taikomame teisės akte⁵ yra numatyta, kad, susigrąžinant neteisingai išmokėtas sumas, leidimus suteikiantis pareigūnas debeto avizą išsiunčia iškart po to, kai nustatoma gautina suma, ir ne vėliau kaip per penkerius metus nuo to momento, kai Sąjungos institucija gali pareikalauti savo skolos.

Todėl šiuo atveju vertinant laikotarpį, per kurį buvo išsiųsta debeto aviza, protingo termino laikymosi principu vadovautis nebereikia. Be to, Bendrasis Teismas pažymėjo, kad, pirma, debeto aviza ieškovui buvo išsiųsta nedelsiant ginčijamame sprendime nustačius skolinį reikalavimą, ir, antra, momentas, kai Parlamentas galėjo pateikti skolinį reikalavimą, sutampa su ieškinio gavimu byloje *L / Parlamentas* arba sprendimo šioje byloje paskelbimu, todėl Parlamentas laikėsi galiojančiame Finansiniame reglamente nustatyto penkerių metų termino.

Antra, Bendrasis Teismas pritarė ieškinio pagrindui, grindžiamam teisės būti išklaustyam pažeidimu. Visų pirma jis priminė, kad teisė į gerą administravimą, apimanti kiekvieno asmens teisę būti išklaustyam prieš taikant bet kokią individualią jam nepalankią priemonę, konkrečiai užtikrinama SĮT⁶; jose numatyta, kad prieš priimant sprendimą tuo klausimu išklausoma Parlamento nario nuomonė. Ši teisė bet kuriam asmeniui užtikrina galimybę vykstant administracinei procedūrai iki sprendimo, galinčio neigiamai paveikti jo interesus, priėmimo tinkamai ir veiksmingai pareikšti savo nuomonę.

⁴ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012, p. 1), taip pat 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1268/2012 dėl Reglamento Nr. 966/2012 taikymo taisyklių (OL L 362, 2012, p. 1).

⁵ 2018 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) 2018/1046 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai (ES) Nr. 1296/2013, (ES) Nr. 1301/2013, (ES) Nr. 1303/2013, (ES) Nr. 1304/2013, (ES) Nr. 1309/2013, (ES) Nr. 1316/2013, (ES) Nr. 223/2014, (ES) Nr. 283/2014 ir Sprendimas Nr. 541/2014/ES bei panaikinamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (OL L 193, 2018, p. 1), 98 straipsnio 2 dalies antra pastraipa.

⁶ SĮT 68 straipsnio 2 dalis.

Nagrinėjama atveju Bendrasis Teismas konstatavo, kad Parlamentas atmetė didžiąją dalį ieškovo jam pateiktų prašymų pateikti informaciją ir dokumentus, išskyrus dokumentus dėl APNP sutarties nutraukimo.

Jis priminė, kad kilus abejonių dėl to, ar APNP naudai pervestos išmokos, skirtos Parlamento nario padėjėjo išlaidoms padengti, buvo panaudotos tinkamai, pats Parlamento narys turi įrodyti, kad APNP dirbo jo naudai ir padėjo jam vykdyti jo, kaip Parlamento nario, įgaliojimus visą laikotarpį, per kurį buvo mokamos šios išmokos. Be to, gavęs prašymą pateikti tokius įrodymus Parlamento narys privalo per nustatytą terminą pateikti Parlamentui turimą informaciją. Jeigu atrodo, kad kita informacija yra reikšminga, jis, remdamasis teise būti išklaustyti, gali šią informaciją turinčių Sąjungos institucijų, organų, tarnybų ir agentūrų prašyti ją perduoti, jei to reikia tam, kad Parlamento narys galėtų naudingai ir veiksmingai pateikti savo pastabas dėl ketinamos taikyti susigrąžinimo priemonės. Tokį prašymą gavęs Parlamentas negali atsisakyti pateikti prašomus duomenis, nepažeisdamas teisės būti išklaustyti, nebent jis, pagrįsdamas šį atsisakymą, nurodo motyvus, kuriuos galima laikyti pagrįstais atsižvelgiant tiek į bylos aplinkybes, tiek į taikytinas taisykles.

Taigi Bendrasis Teismas išnagrinėjo, ar Parlamento nurodyti motyvai atsisakyti pateikti ieškoviui jo prašomus duomenis buvo pagrįsti.

Visų pirma Bendrasis Teismas atmetė motyvus, kuriais remdamasis Parlamentas atmetė ieškovo prašymą jam perduoti „visus 2015, 2016 ir 2019 m. el. laiškus“ ir jo korespondenciją su kompetentingomis Parlamento tarnybomis dėl APNP darbo. Jis priminė, kad kiekviena institucija savo darbą organizuoja vadovaudamasi jai taikomomis taisyklėmis, kurias ji pati gali nustatyti, ir pripažino, kad nagrinėjama atveju Parlamentas galėjo apriboti savo narių el. laiškų saugojimo laikotarpį, kartu leisdamas juos išsaugoti asmeniniuose aplankuose. Vis dėlto jis nustatė, ar nagrinėjama atveju ši politika buvo įgyvendinama paisant teisės būti išklaustyti.

Bendrasis Teismas konstatavo, kad dar nuo 2016 m. pradžios Parlamentas žinojo apie ieškovo nesutarimus su APNP dėl to, ar šis dirbo ieškoviui, laikydamasis Parlamento nario padėjėjų veiklą reglamentuojančių taisyklių. Taigi nuo to laiko Parlamentas turėjo saugoti el. laiškus, iš kurių būtų galima nustatyti tikslų APNP veiklos pobūdį per jo atleidimo iš pareigų procedūrą, o jei dėl šios procedūros pradedamos kitos teisminės ar administracinės procedūros (pavyzdžiui, susigrąžinimo procedūra) – tol, kol jos pasibaigs.

Be to, galimybė pačiam Parlamento nariui archyvuoti savo el. laiškus neatleidžia Parlamento nuo pareigos saugoti visus svarbius el. laiškus, siekiant įrodyti, kad pagal institucijos nustatytas taisykles APNP iš tikrųjų vykdė veiklą išimtinai Parlamento nario, kuriam buvo priskirtas, naudai, ir ši veikla buvo tiesiogiai susijusi su šio Parlamento nario įgaliojimais. Bendrasis Teismas pridūrė, kad ši galimybė neatleidžia Parlamento nuo pareigos perduoti jo saugomus el. laiškus, kai naudodamasis pagrindine Sąjungos teisės sistemoje įtvirtinta teisė būti išklaustyti to prašo atitinkamas Parlamento narys, kurio atžvilgiu (kaip šiuo atveju) vykdoma netinkamai panaudotų išmokų, skirtų Parlamento nario padėjėjo išlaidoms padengti, susigrąžinimo procedūra.

Antra, Bendrasis Teismas nesutiko su Parlamento motyvais, kuriais jis atmetė prašymą pateikti jam APNP „asmens bylą“ (t. y. visus su jo įdarbinimu ir darbu susijusius dokumentus), taip pat informaciją apie tai, kiek kartų dėl šio APNP buvo kviečiama Parlamento apsauga, ir jo buvimo duomenis (juos galima gauti iš jo patekimo į Parlamentą kortelės).

Dėl motyvo, susijusio su tuo, kad šių duomenų perdavimas prieštarauja Reglamentui dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo⁷, pažymėtina, jog Bendrasis Teismas pripažino, kad dėl to, jog ieškovo prašomi duomenys turėjo būti naudojami jo gynybai per susigrąžinimo procedūrą, nebuvo pagrindo jų laikyti būtinais „siekiant atlikti užduotį, vykdomą viešojo intereso labui, arba vykdant gavėjui pavestus viešosios valdžios įgaliojimus“⁸. Dėl tos pačios priežasties nėra pagrindo teigti, kad šių duomenų perdavimas ieškovui atitiktų „specialų viešojo intereso tikslą“⁹.

Vis dėlto Bendrasis Teismas pažymėjo, kad Parlamento ieškovui pateiktas prašymas pateikti pastabas, kad jis galėtų pasinaudoti teise būti išklaustas, nagrinėjamu atveju grindžiamas šios institucijos turima informacija, kurios šiuo atveju ieškovas neturėjo, arba informacija, kurią jis turėjo būdamas tiesioginis APNP vadovas (tačiau jau nebeturi).

Atsižvelgiant į tai, kokia svarbi teisė būti išklaustas, ta aplinkybė, kad tokia informacija gali būti APNP „asmens byloje“, savaime negali trukdyti perduoti ją ieškovui tam, kad jis galėtų naudingai ir veiksmingai pateikti savo pastabas, naudodamasis šia teise.

Teisė į asmens duomenų apsaugą nėra absoliuti; ji vertintina atsižvelgiant į jos svarbą visuomenėje, taigi palygintina su kitomis pagrindinėmis teisėmis nustatant kiekvienos atitinkamos teisės vietą Sąjungos teisės sistemoje, atsižvelgiant į bylos faktines aplinkybes ir vadovaujantis proporcingumo principu. Būtinybę užtikrinti tokią teisės į asmens duomenų apsaugą ir kitų šioje teisės sistemoje pripažintų pagrindinių teisių pusiausvyrą Sąjungos teisės aktų leidėjas pabrėžė Reglamente dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo¹⁰, o reglamentas dėl duomenų apsaugos, Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis, yra jam lygiavertis.

Bendrojo Teismo vertinimu, negalima sutikti su tuo, kad Parlamentas gali pasiūlyti ieškovui naudingai ir veiksmingai pareikšti nuomonę dėl informacijos, šiuo atveju – esančios APNP byloje, kartu nesuteikdamas, kaip šiuo atveju, jam galimybės su šia informacija susipažinti, prieš tai palyginęs APNP interesą, kad su juo susiję duomenys nebūtų perduoti tretiesiems asmenims, su ieškovo interesu naudingai ir veiksmingai pateikti pastabas per jo atžvilgiu pradėtą susigrąžinimo procedūrą.

Dėl motyvo, kad šių duomenų perdavimas prieštaravo Parlamento narių padėjėjams taikomų Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatose įtvirtintoms taisyklėms dėl pareigūnų ir tarnautojų asmens bylų¹¹, Bendrasis Teismas konstatavo, kad nagrinėjamų dokumentų konfidencialumu negalima remtis prieš ieškovą (jis, beje, kaip APNP tiesioginis vadovas, yra kai kurių nagrinėjamų dokumentų autorius), kiek tai būtina, kad jis galėtų pasinaudoti teise būti išklaustas.

⁷ 2018 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2018/1725 dėl fizinių asmenų apsaugos Sąjungos institucijoms, organams, tarnyboms ir agentūroms tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 45/2001 ir Sprendimas Nr. 1247/2002/EB (OL L 295, 2018, p. 39).

⁸ Kaip tai suprantama pagal Reglamento 2018/1725 9 straipsnio 1 dalies a punktą.

⁹ Kaip tai suprantama pagal Reglamento 2018/1725 9 straipsnio 1 dalies b punktą.

¹⁰ 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (OL L 119, 2016, p. 1) 4 konstatuojamoji dalis.

¹¹ Reglamento Nr. 31 (EEB), 11 (EAEB) dėl pareigūnų tarnybos nuostatų ir kitų Europos ekonominės bendrijos ir Europos atominės energijos bendrijos tarnautojų įdarbinimo sąlygų (su vėlesniais pakeitimais) 26 straipsnis.

Galiausiai, trečia, Bendrasis Teismas nesutiko su Parlamento nurodytais motyvais, kuriais jis atmetė ieškovo prašymą dėl bylos, kurioje priimtas 2019 m. kovo 7 d. sprendimas, medžiagos. Dėl to, kad Bendrasis Teismas nuasmenino APNP duomenis byloje, kurioje priimtas tas sprendimas, jis taip pat priminė, kad nuasmeninimo tikslas – nenurodyti proceso šalies vardo ir pavardės arba kitų atitinkamoje byloje minimų asmenų vardų ir pavardžių ar kitų su byla susijusių visuomenei prieinamuose dokumentuose esančių duomenų. Vis dėlto tai, kad Bendrasis Teismas nuasmenino bylos medžiagą, nesusiję su minėtos bylos medžiagą sudarančios informacijos konfidencialumu už bylos nagrinėjimo ribų, atsižvelgiant į šalių ir trečiųjų asmenų tarpusavio santykius. Taigi Bendrojo Teismo sprendimas nuasmeninti bylos medžiagą nedraudė Parlamentui pateikti ieškovui dokumentus, kuriais buvo pasikeista byloje, kurioje priimtas 2019 m. kovo 7 d. sprendimas, ir kurie galėjo būti svarbūs ieškovui naudojantis teise būti išklaustam.